

синергічного ефекту від застосування у виробництві нововведень на основі проведеного навчання персоналу, заходів з підвищення ефективності використання ресурсів підприємства; – зменшення коштів на заміщення працівників; – зниження плинності кадрів; – набуття працівниками знань і розвиток професійних навичок, необхідних для подальшої організаційної діяльності. Розвиток персоналу пов'язаний із сильною корпоративною культурою, ґрунтується на етичних принципах ведення бізнесу, моральних цінностях і соціальній відповідальності. Це передбачає щиру турботу про підвищення кваліфікації персоналу, відкритість, дотримання громадянської позиції.

Література: 1. Власова А., Левицькі Ж. Еволюція концепції управління людськими ресурсами // Києво-Могилянська Бізнес-Студія. – 2004. – № 7. – С. 57-61. 2. <http://studentbooks.com.ua/content/view/128/39/1/16/>. 3. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом. Навч. посібник. – К.: Кондор, 2006. – 292 с.

Гернего Ю.О.,
*аспірант кафедри банківських інвестицій ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

МІСЦЕ ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ В СТРУКТУРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СЬОГОДЕННЯ

В умовах сучасності для забезпечення конкурентоспроможності економіки країни на світових ринках особливої актуальності набувають питання стабільності, можливостей та перспектив подальшого зростання. Виникає потреба узгодження цілей функціонування ключових сфер розвитку суспільства, зокрема актуальності набуває дослідження скоординованості інноваційних зрушень для кожної із них. Консолідація економічних процесів набула свого поширення в рамках концепції сталого розвитку, що характеризує важливість структуризації зазначеної категорії, враховуючи всебічну інноваційну спрямованість розвитку сьогодення. Внаслідок своєї актуалізації зазначені вище питання набули відображення у працях ряду вітчизняних та зарубіжних вчених. Теоретичним основам проблем сталого розвитку присвячені розробки таких зарубіжних фахівців, як Ф. Агійон, Дж. Гросман, Е. Денісон, Дж. Мід, П. Ромер, Г. Дейлі, О. Кузнецова, К. Лосєв, А. Севастьянов, Т. Сухоруков та ін. Окремі аспекти сталого розвитку сучасності відображені в працях вітчизняних економістів В. Гейця, В. Герасимчука, Б. Данилишина, Л. Мельника, А. Шапара, В. Шевчука та інших.

У теоретичному аспекті в основу трактування «сталого розвитку» покладено визначення подане у «Програмі дій ХХІ століття», прийнятій на Конференції ООН в Ріо-де-Жанейро в 1992 р. Згідно з ним, сталий розвиток – це розвиток, який не тільки породжує і сприяє економічному зростанню, але і справедливо розподіляє його результати, відновлює навколишнє середовище більш, ніж знищує його, сприяє зростанню можливості людей, а не збіднює їх [2, с. 51]. На початковому етапі свого виникнення концепція сталого розвитку поєднували три базові складові: економічну, соціальну та екологічну, а саме обумовлювала гармонізацію взаємовідносин суспільства з природним середовищем в умовах глобалізаційних викликів [3, с. 214]. Економічна складова проявляється загалом за посередництвом економічного зростання, яке в свою чергу визначає ефективність використання природних ресурсів та технологій, збалансованість процесів виробництва, конкурентоспроможність та якість новоствореної продукції. Соціальна складова заснована на рівні життя суспільства, ґрунтується на специфіці диференціації доходів, визначенні стабільності соціально-культурних систем. Екологічна складова повинна забезпечувати цілісність біологічних і фізичних природних систем. Необхідно зауважити, що зазначені складові зберегли свої позиції в системі сталого розвитку сьогодення, що пов'язано з його першочерговою направленістю на досягнення соціальної та економічної стабільності за умов збереження його екологічної безпеки. Проте, поряд зі змінами в суспільстві, відбулися окремі удосконалення та поглиблення в розумінні сталого розвитку. На сьогодні, поряд з економічною, екологічною та соціальною окремими авторами відокремлено так звані забезпечуючі складові – політичну, правову та духовну. Духовна складова представлена рівнем суспільної свідомості та освіченості. Політична складова полягає у мистецтві управління суб'єктами сталого розвитку. Правова складова полягає в розробці та дотриманні певних визначених загальнообов'язкових норм та правил поведінки [4, с. 160]. В умовах сучасності

сталий розвиток набув більш системного характеру, що вимагає підвищення ефективності управління його базовими складовими. Важливим є розповсюдження парадигми сталого розвитку на усі сфери суспільного життя, постійне пристосування до змінних умов сучасності. В умовах сьогодення систематична актуалізація процесів сталого розвитку можлива лише у випадку набуття кожною із його складових інноваційного характеру.

На основі розробок вітчизняних та зарубіжних дослідників вважаємо за доцільне відокремити інноваційну складову сталого розвитку. Так, на думку ряду американських вчених, сталий інноваційний розвиток є похідним від сталого розвитку суспільства загалом [5]. Існує причинно-наслідковий зв'язок між інноваціями та майбутнім розвитком інших складових сталого розвитку, які в той же час створюють основу для виникнення наступних інноваційних ідей. З переходом економіки України до ринкових умов господарювання інноваційними характеристиками сталого розвитку зацікавилися окремі вітчизняні фахівці. Враховуючи специфіку вітчизняного економічного розвитку, під сталим інноваційним розвитком розуміється можливість систематичного забезпечення інноваційною продукцією потреб, як внутрішнього, так і зовнішнього ринку [1, с. 6]. З наведеного можемо узагальнити, що інноваційна складова сталого розвитку направлена на запобігання відставання кожної з його традиційних складових від стрімких змін у світовому масштабі. Інноваційна складова слугує індикатором досягнутого рівня інноваційного розвитку. З метою систематизації наведеної вище інформації нами обґрунтовано взаємозв'язки між складовими сталого розвитку, звернуто увагу на місце інноваційної складової у вказаній системі, зазначено її співвідношення із іншими компонентами, що зображено на рис. 1.

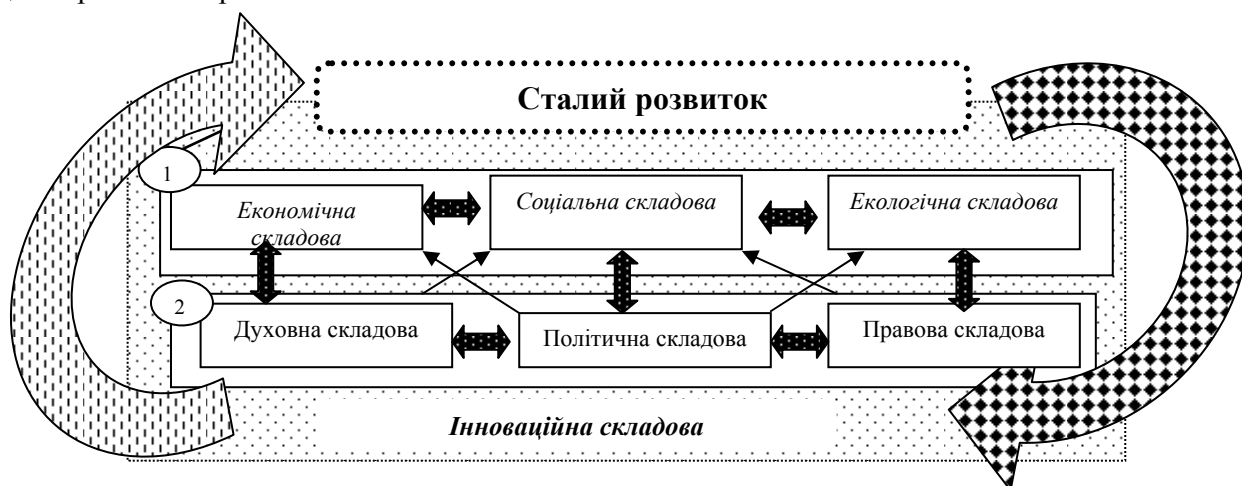

Рис. 1 Місце інноваційної складової в системі сталого розвитку

Джерело: складено автором самостійно

Складові сталого розвитку співвідносяться між собою, як основні (1), тобто ті, які є ключовими індикаторами стабільності та зростання, та забезпечуючі (2). Забезпечуючі складові створюють передумови для сталого функціонування основних, що сприяє підвищенню їх результативності. Інноваційна складова має особливий статус, так як забезпечує відповідність потребам сучасності, як основних, так і забезпечуючи складових, сприяє їх гармонізації. Інновація слугує запорукою вчасного переходу системи сталого розвитку на новий якісний рівень, в той же час сталий розвиток являється однією з найперших передумов інноваційного зростання.

Література: 1. Петрович Й. М. Організаційно-економічні передумови сталого інноваційного розвитку економіки України. / Й. М. Петрович // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2010. – № 683. – с. 3 – 9. 2. Тараненко І. В. Інноваційний імператив сталого розвитку глобалізованого суспільства. / І. В. Тараненко // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – № 3 (25). – С. 51 – 56. 3. Тараненко І. В. Соціально-економічний ефект НТП і динаміка сталого розвитку країн світу. / І. В. Тараненко, К. В. Назаренко // Наука й економіка. – 2012. – № 1. – С. 211 – 218. 4. Социально-экономический потенциал устойчивого развития: Учебник/ под. ред. Проф. Л.Г. Мельника (Украина) и проф. Л. Хенса (Бельгия). – 2-е изд., стер. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2008. – 1120с. 5. “Why Sustainability is Now the Key Driver of Innovation”. - Ram Nidumolu, C.K. Prahalad, & M.R. Rangaswami, Harvard Business Review, September 2009

*Горішина Г.П.,
студентка,
Науковий керівник – Босак А.О.,
к.е.н., доцент кафедри ММП Національного університету «Львівська політехніка»,
м.Львів, Україна*

ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Стан навколишнього середовища впливає на розвиток країни як фактор суспільного добробуту та визначає потенційні можливості держави. Масштабність екологічних проблем вимагає їх розгляду з точки зору забезпечення сталого розвитку суспільства, тому питання екологічної безпеки не можуть зводитись лише до розробки заходів з попередження екологічних загроз. Для збалансованого розвитку суспільства необхідним стало впровадження системи екологічного менеджменту та маркетингу, екотехнологій, що дозволяють забезпечити взаємодію економічного розвитку і захисту навколишнього середовища. Зважаючи на те, що ключовим елементом економіки є виробництво, одним із основних питань економічної науки є забезпечення неперервного зростання промисловості на основі її екологізації. Отже, для забезпечення сталого розвитку України важливого значення набуває впровадження екологічних інновацій, під якими розуміємо нові продукти, нові технології, нові способи організації виробництва, що забезпечують охорону навколишнього середовища [1]. Для економіки України інноваційна діяльність є рушійною силою, яка здатна забезпечити економічну незалежність країни і подолання розриву з розвинутими державами шляхом "інноваційного прориву", що передбачає реалізацію власних переваг, завоювання провідних позицій у тих галузях діяльності, де для цього є необхідні і достатні умови. Це справедливо як для національної економіки в цілому, так і для окремих підприємств та установ. Проте загострення екологічних проблем, що стали врівень з соціально-економічними, потребує екологізації процесів інноваційного розвитку, що актуалізує проблему раціоналізації вибору траєкторій інноваційного розвитку вітчизняної економіки за критеріями економічної ефективності і екологічної безпеки [2, с.106].

Природним шляхом подолання протиріч між економічним зростанням і забезпеченням екологічної безпеки є створення і впровадження екологічних інновацій. Однак, як свідчить практика, частка екологічних інновацій у їх загальних обсягах є незначною, що у поєднанні з низьким рівнем інноваційної активності вітчизняної економіки не дає змоги задіяти переваги даного шляху розвитку. Причинами цього є: відсутність належної мотивації створення і споживання екологічних інновацій; складнощі орієнтації виробництва і збуту на задоволення нечітко визначених екологічних потреб споживачів; складнощі оцінки ринкових перспектив екологічних інновацій; низька ефективність стратегій їх просування на ринок. Виходячи з викладеного, існує потреба в розробленні ринково-орієнтованого механізму впровадження екологічних інновацій, що дозволило б перейти до випереджаючого інноваційного розвитку з урахуванням екологічних обмежень, зайняти гідне місце в світовому економічному просторі [2, с.106]. У розвинених країнах виробництво екологічної техніки та технологій є одним з найбільш дохідних, виробництво такої продукції вважається престижним і прибутковим, а підприємства-виробники тим самим створюють собі рекламу і сприятливий імідж на ринку. Тому екологічний ринок в цих країнах бурхливо розвивається. Згідно дослідження, проведеного компанією RolandBergerStrategyConsultants, обсяг світового ринку зелених технологій уже у 2007 році досягав 140 млрд. євро (у 2008-2010-м показник зріс на 31% – до 179 млрд. євро), а за прогнозами на 2020 рік, показник складе 310 млрд. євро [1].

Отже, екологічна модернізація пов'язана із зміною технологічної бази виробництва, що характеризується скороченням витрат енергії, води та інших ресурсів на одиницю виробленої продукції. Тому впровадження зелених інновацій є економічно вигідним для підприємств. До того ж розвиток екологічно орієнтованого бізнесу дозволяє знизити техногенний вплив на навколишнє природне середовище, сприяючи тим самим виходу країни на стійкий шлях соціально-економічного розвитку, при якому не перевищується асиміляційна здатність природи. Все це вимагає від України створення відповідних умов, що дозволять зацікавити приватний сектор активно працювати в неприбутковій екологічній сфері. Вирішення цієї проблеми можливе